

Barcelona 23 de juliol de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX N.º 2457 15 cts. Atrassats 30

PRECAUCIONS

- Tanqui l'ombrel·la, senyor Esteve, que ja es pon el so'
- La porto oberta per si queia algun aeroplà.

Editor: JOSEP VILA, Carrer València 168, Tèlèfon 395, C. BARCELONA

Manuel Sugrañes

Presenta les grans revistes

Yes-Yes

Oui-Oui

al

Teatre Còmic

BICICLETES

MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Els *menús* més deliciosos són els
del restaurant

Grill-Room

Escudillers, 8 :: Café - Bar - Restaurant

Hotel ORIENT

RAMBLA DEL MIG, 20 :: BARCELONA

◆◆◆
El més confortable
El més espaiós
El més ben servit
El més còmode
◆◆◆

PREUS MODERATS

DIDDON

Fàbrica: JOSEP VILA, Carrer València, 169, Telèfon [395] G. BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Del viatjar

Legint aquests dies les anades i vingudes d'un personatge, i la manera com ha estat festejat, hem sentit una gran enveja. L'enveja és el més lleig i vil dels set pecats—de fa un quant temps ja no són set, els pecats, sinó molts més—, però en aquest cas se'ns pot perdonar l'ésser envejoses. Viatjar és tan bonic! El viatjar suggereix la visió del conte de fades modern: els *steamers*, els grans transatlàntics, amb el seu *fumoir*, el seu teatre, el seu saló de ball, que són com palaus flotants d'un món a l'altre; el luxe dels *dinning-car's*, dels *sleeping's*, dels *pullman*; Carlsbad; Deauville, la platja de les grans *cocottes*; el Lido, a Venècia, la platja que, quan arriba la tardor, visita l'aristocràcia de tot el món; els paisatges de cromos de Suïssa, terra de vaques i rellotgers; els idil·lis en les *villas* del llac de Como; Niça, meca dels *rustàs*, amb el seu "Passeig dels Anglesos" que les mones de Caldetes han volgut imitar; Biarritz, que té per al foraster un vas de llet en una mà i un vas de sidra a l'altra; Viena, famosa pels seus panets i les seves cadires, on a cada cantonada trobeu un *cabaret* i en cada *cabaret* una espanyola que es diu sempre "María, la guapa" i que sempre és més lletja que un reneç; el "cafedje del Ezbehikje", a El Caire, tan amables, olorosos i en penombra; les cases de te al Yosiwhara, on tenen a les dones en aparadors; el passeig en trineu per l'Avinguda Newsky, a Leningrad; les tardes triomfals de regates a Brhigton i a Wembley, les nits del *Criterion* a Piccadilly, i el te del *Claridge*: les discussions de metafísica en les cerveseries de Berlín... i, després, París! París, amb les seves nits de l'"Opera" i de Montmartre, amb xampany i dones més nues que vestides. París amb l'arribada triomfal a la *Gare d'Orsay*, la visita a Versalles per a recordar a Lluís XVI, el rei qual vida segà la guillotina; la visita a *Folies Bergères*, obligada a tot foraster que s'estimi...

Viatjar! Diguin el que vulguin, viatjar és una gran cosa. Ensenya molt, instrueix molt el viatjar. I, sobretot, dóna una gran satisfacció el veure's tan ben rebut a tot arreu.

C.

ELS PANTALONS OXFORD

Amb el canvi de temporada, hom ha tingut necessitat de fer-se els trajos d'estiu. I tots els pantalons han estat eixamplats de baix. Poques són les persones que, avui, duguin pantalons estrets. Això ha fet que els pantalons excessivament amples no gosin passejar-se al costat dels pantalons amples sense exageració. Quan ve una moda ridícula i antiestètica, la gent, de mica en mica, s'adapta a la moda treient-ne la lletja exageració, i llavors l'exageració, origen de la moda, ha d'anar desapareixent; és l'excés d'una cosa el que porta el punt just d'aquella cosa. Aquest és un fenomen que ha passat sempre. I per això, els pantalons Oxford purs han fet que desapareguessin els pantalons estrets sense que arribessin al metre i mig dels Oxford. Avui dia, els poca-soltes que usaren i defensaren, com si es tractés del propi honor, aquella moda d'invertits, s'han avergonyit d'haver-la adoptada i han hagut de renunciar-hi per a posar-se els pantalons amples sense exageració.

Avui, són pocs, poquíssims, els que duen pantalons Oxford purs. I els pocs que el duen, són assenyalats amb el dit i tothom sospita de la seva masculinitat.

L'homenatge a Amadeu Vives

Barcelona ha tributat un just homenatge al mestre Amadeu Vives. Ha estat un gran, un grandíolós homenatge. Tot el teatre "Olympia", el grandíolós teatre "Olympia", estava ple a vessar.

El mestre Vives té ben merescut l'homenatge que el poble li ha tributat. Amadeu Vives, té fins en la moll dels ossos totes les característiques i amors racials; les seves obres, moltes d'elles d'ambient foraster, són ben de casa, a desgrat de l'ambient.

Amadeu Vives, que ha escoltat els més grans aplaudiments i ha obtingut francs èxits arreu, ha quedat eternit davant de l'homenatge; és l'homenatge que més li ha plagut, perquè és el que el seu poble li tributa.

Plau-nos, avui, fer pública la nostra coral adhesió a l'homenatge merescudíssim que s'ha tributat al mestre Amadeu Vives.

ESPURNES

Romanticisme

Es parla de celebrar el centenari del Romanticisme i tot just ha nat la idea, que ja s'han produït dos bàndols d'opinió: els que alaben excessivament als romàntics, i els qui menyspreen en desmasia aquesta època pretèrita.

Cal no oblidar l'adagi que diu: "Entre poc i molt hi ha mesura"; dita que en el present assumpte, ve com l'anell al dit. Certament, dintre el Romanticisme hi han coses que actualment resultarien quelcom innocents; per exemple, aquella escena de "La Bohème", en la que l'aimant de Mimí ens diu que *per fortuna fa una nit de lluna*, tot aguantant la simbòlica espelma...

El conjunt ens fa somriure una mica, perquè avui la lluna està sumament desacreditada per l'abús que n'han fet els poetes; tan és així, que si contemplem un llac on s'hi reflexi l'astre nocturn, tot seguit direm:

—Mira, company, això sembla una postal de vint cèntims!...

El company riurà (encara que molts xistus es riuen per pura cortesia), però, en el fons, potser ens suposarà una sensibilitat de cartolina...

Sabem perfectament, que els antics tenien costums massa originals. Per exemple: quan un artista dels temps de capa sense espasa no tenia diners, entrava al cafè, agafava la capa d'altri i se l'empenyava... Això sí, retornava la papereta al perjudicat, tot improvisant una frase enginyosa.

Això, ara, no és possible; per bohemí que es sigui; primer, perquè ja no es duen capes, i segon, perquè el graciós aniria a parar a la Delegació.

Després de senyalar-ne els defectes, permeteu-me a fur d'imparcial, remarcar les qualitats d'aquella època tan interessant. Hem ridiculitzat massa el Romanticisme sense fixar-nos que si fem quiscuna comparació, els moderns sortim perdent; avui, en lloc d'anar amb una lira sota el braç, hi portem un mostruari de merceria; per comptes de córrer darrera d'un ensomni, sols correm per agafar el tramvia; i en quant a la genuïna expressió del Romanticisme, o sigui llur poesia, aquesta tenia (al nostre entendre) una qualitat innegable: l'emoció.

Quan el que subscriu feia veure que estudiava, en temps de la seva primera juvenesa, que, com les *golondrinas* d'en Bécker, ai!, ja no tornarà, recorda una "Oriental" d'en Zorrilla, quin fragment diu així:

*¡Oh, qué hermosa nazarena
para un harem oriental
Suelta la negra melena,
Sobre el cuello de cristal.
En el lecho de terciopelo,
entre la nube de aroma,
y envuelta en el blanco velo
de las hijas de Mahoma!*

Quants sospirs ens costa aquesta formosa nazarena!

Ja més granats, l'hem cercada endebades; és molt difícil trobar una *huri* que reuneixi determinades condicions capilars, perquè ara totes porten els cabells tallats, ai las!...

Per cloure tema tan interessant, senyalarem un fet més seriós: Cent anys enrera, encara hi havia homes que sabien morir per un ideal.. Això ja no fa riure.

Quan els nostres besavis es revoltaven, tenien prou dignitat per posar al mig de la barricada aquest rètol:

PENA DE MORT ALS LLADRES

Si els moderns aixequessin una barricada, tingueu per segur que als cinc minuts ja hi hauria l'anunci que diria:

Revolucionaris, después de conquistar la libertad, no olviden de comprar-vos els calçotets marca "La Cigonya". Són els millors!

I això, amics, és abominable.

Preferim mil vegades més... les formoses nazarenes de negra cabellera.

JOAN BAGO

EL BON METGE

Aneu al districte V— aquest districte que, segons el "Paquito" Madrid, està ple de lladres i serenos—, i pregunteu:

—Quin metge és el que s'aixeca, si l'aneu a buscar, de nit?

I us diran:

—El doctor Cuscó.

Com que això no passa gaire i com que la llavor de la bondat es va perdent—avui qui no és un brètol és un murri—, nosaltres volem dedicar aquest Glossari per a què per la nostra ploma—estilogràfica i molt atropellada—parlin tots els pobres, tots els tristos, tots els malalts que ha curat el doctor Cuscó.

Aquest és el bon metge que no s'ha abarraganat, que no s'ha envilit, que no ha fet de la medicina un ofici—com tants altres—, sinó un sacerdoti. Nosaltres n'hem conegut de metges—un títol universitari s'obté tan fàcilment!—que, malgrat el seu orgull, malgrat la seva vanitat ridícula, haurien estat millor en un estable menjant alfals. Però, veieu el que són les injustícies de la vida? Per comptes de l'estable tenen un bureau americà i l'alfals el substituïen per exquisit "caviar del Volga".

Nosaltres sabem de molts metges—de molts!—, que s'han negat a visitar malalts pobres, tement que no cobrarien la visita. I això és, senzillament, criminal, digne de la lapidació.

En canvi, sabem d'aquest bon metge del districte V, que s'aixeca a tothora quan es tracta d'auxiliar a un malalt, que, si el malalt és pobre i no pot pagar la visita, encara ell, el metge, paga els aliments i les medecines.

El de la bondat, sobretot avui, ha d'ésser l'orgull més noble de l'home.

Nosaltres no sabem si el doctor Cuscó s'enfadaria pels elogis—molt merescuts—d'aquest Glossari, però un peridic ha d'ésser sempre la veu del poble, i la veu del poble diu que el doctor Cuscó és el bon metge per excel·lència.

VIRAI

La humanitat s'acaba

Es molt gran la humanitat, realment; hi han més homes del que es creu. Però, fillets, si seguim així, aviat els acabaran.

Aquest estiu, als governs els dona per a matar gent. El nombre de condemnes a pena de mort, ja executades, és tan gran, que fa témer de debò. Si les conspiracions continuen i els governs segueixen essent tan

severs, en tres o quatre estius les dones viuran en la realitat les escenes d'aquella pel·lícula "L'últim varó damunt la terra".

La setmana passada, a Pèrsia varen ésser executats 57 conspiradors, i a Turquia, 16. A Turquia, a més a més, ha començat un altre procés contra uns quants conspiradors més i hi ha la impressió que els processats tindran la mateixa pena que els seus companys. Fa poc temps, que varen ésser executats uns quants alts conspiradors grecs. Per altra banda, els feixistes van acabant tots els italians antifeixistes.

LA COMPETÈNCIA

—Alto! Diners, o la vida!

—Home, quina casualitat! Jo venia pel mateix.

Es un dir

Qui perd el seu perd el seny.

Nosaltres sempre havíem cregut que el fútbol era un esport amb tots els ets i uts i res més. Avui més que esport podem dir que ha escalat a esferes que mereixen un qualificatiu degradat que ens abstindrem de titular.

El fútbol no apassiona solament als *sportmans*, sinó que té la virtut d'encendre les multituds i als pobles tots, que, àvids de què llur representant venci, es manifesten discutint arreu. Talment que si defensessin l'honor nacional.

Ens ho palesà el campionat peninsular d'enguany. El triomf del nostre "Barcelona" va carregar l'atmosfera de pur optimisme arreu de Catalunya, però va descarregar una tempesta d'inconveniències contra el fútbol català. Els uns joiosos de gaudir novament del suprem títol, els altres moscats d'haver estat novament humillats.

Diaris madrilenys com *A B C* han ensenyat les dents d'una manera ignominiosa. Han venjat llur impaible de-

rrota amb paraules vengonyoses, i ara proclamen al "At-lètic de Madrid" guanyador moral de l'encontre, total perquè el "Barcelona" compta amb dos jugadors estrangers.

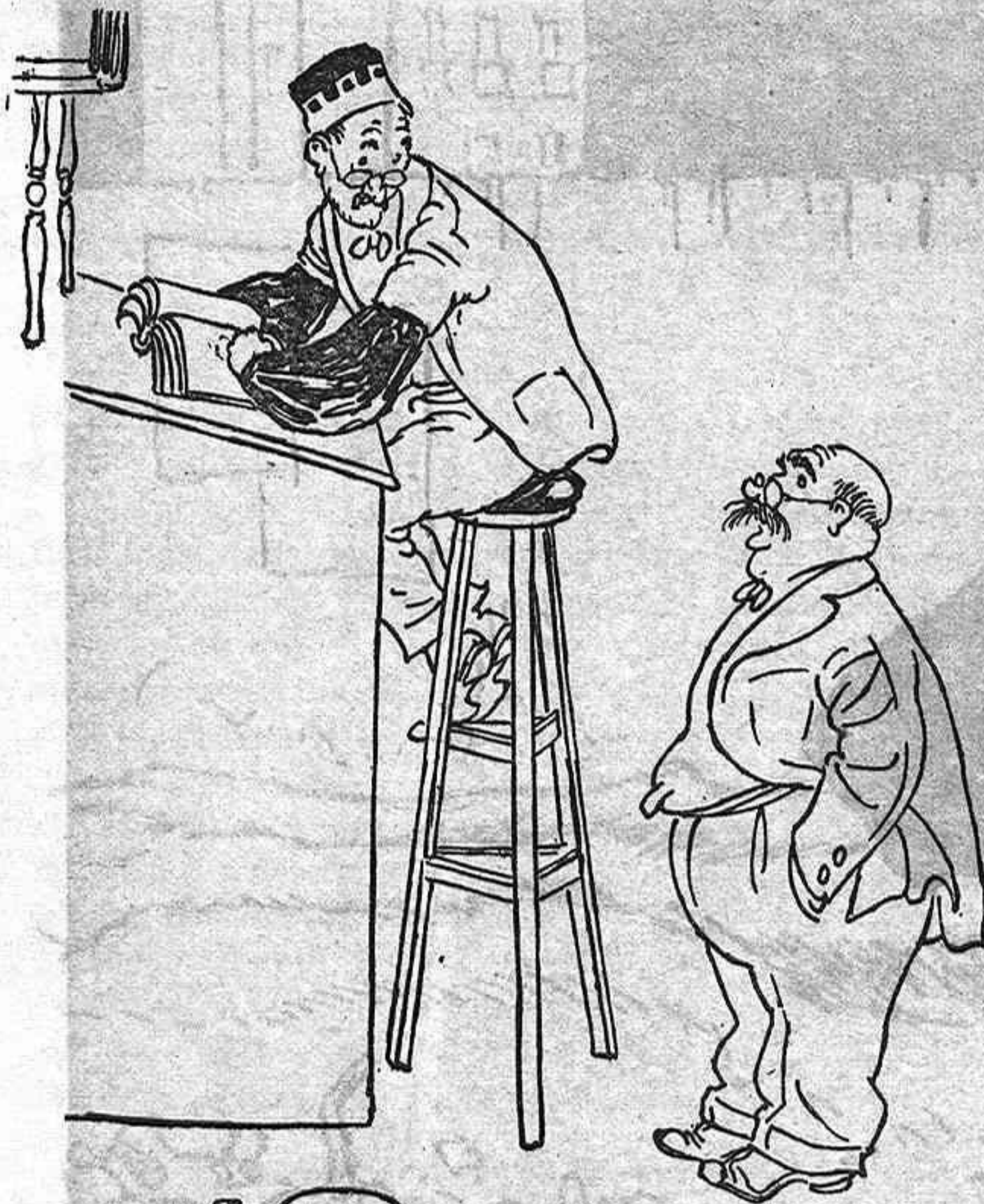
Els que entenem per moral esportiva uns altres caires de la vida d'un club, ens riem d'aquestes escopetades, pròpies de qui ni esportivament sap perdre. L'apassionament al seu club ha conduït a molts diaris madrilenys a descarregar paraulades que no diuen res en favor del prestigi moral esportiu de què fan gala. La moralitat no es deu pas classificar, doncs, pel nombre de jugadors estrangers que s'arregleren en un determinat cercle esportiu. La cultura esportiva creiem que és el principal factor que condueix a la moral. Tanmateix ens sembla que els cronistes en comptes de fomentar odís, seria millor que tinguessin cura de proporcionar aquesta cultura.

Al meu entendre s'hauria de procurar aixecar el nivell esportiu del poble espanyol conduint-lo per mitjà de la premsa a una educació necessària esportiva, perquè tot-hom sàpiga jutjar sense fanatismes i suportis les derrotes pensant en un demà esplendorós. En fi, que guanyi qui més jugui i no sempre, precisament, el *nuestro*.

Convé, doncs, que es desi el repertori aquell dels *puros* i el *truco* dels *estudiantes*, pensant que de *puros* també n'hi han a Barcelona, encara que siguin de més preu, i s'han de resignar esperant que els *estudiantes* acabin la carrera per ésser veritables mestres en l'art de guanyar campionats materialment.

Ja veureu com, si poseu en pràctica ço que jo he dit, l'any que ve, bo i perdent el campionat, no perdran pas el seny. Que ja seria hora!

XORCA DE TORDERA

LA MODERNA CIÈNCIA

—Què fa enfilat aquí dalt? Que es dedica a resoldre trenca-closques?

—No. Estic estudiant la nova llei del timbre.

Elogi als cabells

Naturalment que es tracta dels cabells femenins. Segurament, també, que no és a propòsit de fer un elogi d'aquests cabells en una època en què les antipàtiques estisores en tallen tants. Però no hi fa res. La dona no li ha donat cap importància a la seva cabellera. Però, per a nosaltres, és la nostra flaqueza. Hi ha qui li agradarà una dona primeta, a un altre la cara rodona. A nosaltres, una bona cabellera. Diguin el que vulguin quatre males llengües i quatre ximpls d'infim gust estètic, els cabells són un veritable tresor per a la dona.

Tallar-los és destruir una obra de la Naturalesa.

A mi, si una dona m'ha arribat a obsessionar, ha estat per la seva cabellera. Tot són gustos.

Els cabells són a la dona, el que les banyes a un cérvol. La seva gràcia.

Si podeu, féu una comparació vivent. Poseu al costat d'una dona amb cabellera, una que vagi a la *garçon*. Ah!, no vacillareu gens. Preferireu la primera. En quant a la cabellera, està clar!

Una dona amb cabellera és una dona més dona. I a mi, doneu-me una dona ben dona. No pas una dona amb detalls varonívols. Un home que prefereixi els cabells a la *garçon* ha de fer mala espina.

La cabellera, vaig a dir que és una distinció. Fins

VENUS RÚSTICA

—Ai, tafoi, I per què s'ha anat a enamorar de mi?
 —Perquè tens el que no tenen les dones de ciutat:
 celles i cabells!

ara era una general diferència física, exterior i interpretativa, entre una dona equívoca—que diria en Junoy petit—i una joveneta de fàbrica. Avui no. Sembla que totes les nenes vulguin semblar dones equívokes. La cabellera pot arribar a esdevenir ben bé un signe de puresa o de virginitat, com la flor d'atzar.

Si els poetes del temps passat revivissin (avui ja no és temps de poesia, és el temps de la prosa escarpada i

insultant) com plorarien aquest atemptat a la cabellera graciosa, aquest sacrilegi, aquest suïcidi femení... Ara, a l'estar amb l'aimada, no podrien besar amb aquell inefable deliri, amb aquell deliciós arrobament que suposa l'anar empès per una pura passió, la seva cabellera incomparable. Ah, pobrets, quina dissort! Ara tan sols veurien un coll a punt de posar a la guillotina.

GUARDIOLA PRIM

L'automòbil és la base de l'estalvi

*El mundo se capgiró
y yo que estaba debajo
llamé al cielo y no me oyó.
Arroz con leche,
me quiero casar,
saca la bota María
que me voy a emborrachar*

(Eminentíssim senyor Nebot, arquitecte ideador dels urinaris de la mansió celestial.)

Ignoro el que sobre aquest punt opinaran l'Institut Nacional de Previsió, l'Associació internacional de llevadores i totes les associacions que s'ocupen del benestar futur dels ciutadans; però és indubtable que amb el sistema que podríem denominar "de l'automòbil", s'ha donat, amb la solució d'aquest problema. L'Estalvi és un dels vicis de la Humanitat. El ciutadà que estalvia és incapaç de portar a cap qualsevol empresa gran o relativament arriscada; vendrà sempre la primogenitura, com Essau, si li ofereixen un plat de lleties ben codimentades; les lleties són un altre dels vicis de la Humanitat.

L'automòbil és la veritable base de l'estalvi. La clau d'aquest sistema ens la va donar un amic nostre, fa cosa d'uns quants dies (no renyirem per una hora més o menys). Acostumàvem a veure'l sempre quelcom delicat d'armilla i queixant-se del poc ràpids que en aquest món són els canvis de fortuna. Una tarda el vaig veure guiant una magnífica "carrosserie" de tres seients. Vaig dubtar una estona de la realitat d'aquella visió, fins que, dies més tard, va tornar a passar fregant-me els nassos el mateix "Renault" de tres seients. Vaig pujar-hi d'un bot marca granota patentada i vaig preguntar al meu amic:

—D'on l'has robat, Karpanta?

—El què? L'auto?

—Sí

—L'auto, és meu. Ben meu... Vols venir a donar-hi una volta?

—Anem.

I pel camí ho vaig comprendre tot. El meu amic vivia de l'auto, com algun dels nostres joves del dia viu de... (no ens emboliquem).

El seu secret consistia en invitar als amics.

—Hola, Trinxeriol! Anem al cine? T'hi porto amb el meu (això recalcat) cotxe.

L'amic accedia molt satisfet de poder saludar als amics des d'un auto de tres seients, i a l'arribar al cinema l'amo de l'auto fingia estar molt atavalat remenant el cor del vehicle, i entretant l'amic comprava les entrades. Al sortir, en Karpanta deia:

—Prenem una tassetta de xocolata?

I la prenien, i l'amic convidat es veia novament obligat a esquitxar la pasta.

Després, l'estalviador propietari del magnífic tres seients, insinuava:

—Quina nit més hermosa! El Passeig de Gràcia a

aquesta hora deu estar colossal. Anem a fer-hi el "caca"?

—Anem-hi.

I Passeig de Gràcia amunt, a l'arribar al creuament amb la Diagonal, en Karpanta feia una ganyota, i deia:

—Mau!...

—Carai! Què passa?

—Res... Quasi res... Que se m'ha acabat la betzina, saps? I sense betzina aquests trastos no marxen. Em temo que tindrem de baixar a peu.

—Sí que l'hem feta bona!... I escolta, aquell llum no és el d'un d'aquests dipòsits de betzina que hi ha instal·lats per casos com aquests?

—Sí..., efectivament. Però el cas és que he tingut de pagar una factura imprevista i no porto...

—No t'apuris, home. Aquí estic jo. En tot cas no omplènem més que la mitat del dipòsit.

—Amb la mitat del dipòsit no arribarem més enllà del Baixador, i jo pensava dur-te fins a casa teva...

—Doncs, res, no parlis més. L'omplènem tot.

I el dipòsit de l'auto, que és com un pou sense fons, s'omplènava, i l'amic pagava la betzina per vuit dies.

Al dia següent, l'amo de l'auto, que està ben relacionat, trobava un altre amic.

—Apa, noi, puja al meu auto. Fa una mitja de seixanta...

L'amic no sap el que és ni com es menja una mitja de seixanta, però cau a la xarxa de l'automobilista estalviador.

I hi ha sopar, *supertango*, *piscolabis*, i l'amic s'apressura a pagar-ho tot.

L'art de l'automobilista està en saber adivinar la posició de cada u, i treure'n el que bonament es pugui. Des d'un cigar de vint cèntims fins una botella de la viuda a l'"Oro del Rhin", recorre tota l'escala social de les seves amistats.

I el propietari del "Renault" tres seients, estalvia ara, tot el que abans gastava, i gràcies al seu auto podrà fruit en la seva vellesa d'una renteta decenta que li permetrà esperar la "parca" en la pau aristocràtica de les seves possessions senyoriales.

L'exemple està donat. Qui el segueix?

FRA GRANOTA

GUSPIRA

L'humil full d'un calendari
em recorda, aquest instant,
les carícies de tu, aimada,
ton somris, tons ulls brillants...

I al servir-lo, sento alhora
l'embelès del recordar;
és el cor que ardent batega
sota els somnis dels jorns clars.

Es la riulla de la vida
que no voldria que mai
s'acabés, perquè és el bàlsam
que atenua tots els mals.

V. C.

Per què van a estiuejar...

Per a fugir dels "inglesos"

Per a passar un mes separat de la dona

Per a pagar còrrer tots els envelats

Per a evitar les molèsties de ciutat

Per a què tots els "pollos" del poble les segueixin

Per a dormir tranquils

Presons d'Europa, per F. Girbal Jaume. Primera sèrie, "Les presons de Barcelona". (A. López, llibreter. Dues pessetes.)

Pulcrament editat, ha sortit la primera sèrie de la important obra d'en F. Girbal Jaume, "Presons d'Europa". Aquesta primera sèrie duu el títol "Les presons de Barcelona".

Es tracta d'una obra suggestiva i utilíssima. Amb llenguatge planer, però artístic, En Girbal Jaume ens ofereix la més completa història de les presons de Barcelona, des de la primera coneguda fins a l'actual. Es una obra de gran valor, doncs, puix que ella ens dona a conèixer d'una manera verídica, fidel, plena d'erudició, i alhora d'una manera altament literària i entretinguda, l'història de les presons barcelonines; veu's ací una obra que mancava a les lletres catalanes.

En "Presons d'Europa" ("Les presons de Barcelona"), hi trobem els orígens, les tradicions, les costums, les justícies i injustícies, crims i turments, les venjances i expiacions, les víctimes del fanatisme polític i religiós, escenes històriques, un relat dels presoners cèlebres, els règims penitenciaris, etcètera, etc.

Les històries són altament interessants; la història i la literatura van bellament harmonitzades, sense que una destorbi l'altra. Entre les històries contades hi ha la vida de Santa Eulària, la matança de jueus, la Inquisició a Catalunya, l'emprisonament de Jaume "el Desdixat", l'atemptat contra Ferran II, la inhumanitat del viceconseller Alfons de la Cavalleria, la llegenda de Don Joan de Serrallonga i altres.

"Presons d'Europa", doncs, és un excellent llibre. Duu una portada molt suggestiva i bella deguda a l'artista Alumà.

L'oncle Vicents, novella de J. Puig Pujades. Il·lustracions de S. Dalí (Editorial Poliglota. Cinc pessetes.)

En J. Puig Pujades, l'excellent prosista figuerenc, després de la magnífica monografia de Narcís Monturiol i dels dos llibres de contes "Tragèdies de veïnat" i "Besllums", ens ha ofert la seva primera novella, "L'oncle Vicents".

Es la història grisa d'unes vides menestrals contada amb mà mestra; l'amor d'un home consagrat enterament al treball, hi és narrada amb una habilitat sorprenent. Puríssim en la seva forma literària, en Puig Pujades ens dona un perfecte estudi dels caràcters i matisos psicològics dels personatges que representa; l'obra, com a novella, està esplèndidament ben reeixida. "L'oncle Vicents" és una obra sentimental, en el més pur concepte del sentimentalisme; en alguns moments, produeix una profunda emoció. L'ambient de les publicacions on es desenrotlla l'acció, és també un veritable encert de l'autor.

"L'oncle Vicents" està profusament il·lustrada per l'artista Salvador Dalí. El jove pintor i dibuixant, que s'ha guanyat un merescut èxit en la seva darrera exposició de Barcelona, acredita un cop més el seu talent.

... **Viatges**, volum I: "Tànger", per Ali-Bey el Abbasi, traducció de Francesc de Rufià. Prefaci de Nicolau Maria Rubió. (Editorial Barcino. Dues pessetes.)

Es un gran encert de l'Editorial Barcino l'incloure en la seva "Collecció Popular Barcino" els "Voyages, d'Ali-Bey en Afrique et en Asie, pendant les années 1803, 1804, 1805, 1806, 1807". Esplèndidament traduït per Francesc de Kupià, ha sortit ja el primer volum, que conté el viatge a Tànger.

Ali-Bey el Abbasi és un dels aventurers mes tormentals que ha produït Catalunya. Home estudiós, ple de talent, vesant audàcia, valent, temerari, Domènec Badia, aprontant la confiança que li tenia el ministre espanyol Godoy, Príncep de la Pau, imaginà un complet pla de viatges i inventant-se una excusa política aconseguí que Godoy el protegís. Domènec Badia es converteix en un veritable musulmà, adopta el nom d'Ali-Bey el Abbasi i viatja setze anys seguits per Àfrica i Àsia sense que ningú descobreixi la seva veritable personalitat, fins que en 1818 mort emmetzinat a Mazarib.

En 1814, Ali-Bey publica en francès els seus viatges de durant cinc anys, obra que es suposa que fou escrita en llengua aràbiga. Els "Viatges" d'Ali-Bey han estat traduïts a l'espanyol, a l'alemany i a l'italià i ara al català.

Cap obra de viatges—com els lectors poden apreciar pel relat, suara publicat, del viatge a Tànger—no tradueix tan bé, tan imparcialment, tan intel·ligentment, l'estat dels països visitats com els "Viatges" d'Ali-Bey. El seu esperit estudiós i aventurer li fa veure tal com és tot el que veu, i ho sap narrar amb la mateixa exactitud. Entre els moltíssims llibres de viatges que hi ha, els d'Ali-Bey el Abbasi ocuparan sempre la preferència. Ali-Bey el Abbasi és, al mateix temps, un gran escriptor.

A tot això, hem d'afegir el seu mestratge de geògraf, que plana en tota l'obra. Es a ell que es deuen el conèixer molts llocs de l'Àfrica i de l'Àsia.

Del seu caràcter de profund aventurer i explorador, n'ha fet el més fervorós elogi Nicolau Maria Rubió en el prefaci d'aquest primer volum de la traducció catalana publicat.

ALPHA

GUSPIRA

En tos llavis, vermells com la magrana,
un jorn vegí un somris; per fer-me'l meu,
complint amb els deures que la llei mana,
caigui en el sacrifici d'Himeneu.

I amb les seves cadenes capricioses
dos odis va lligar inconscientment...
I ara, al pas de les hores angunioses,
contemplem, l'un de l'altre, el greu turment...

I, sempre, fins que a dins la sepultura
hi jegui un dels cors nostres no heuran pau,
la pau que amb lleis creiem fer-la segura
quan, sense, del món fóra etern palau!

VICTOR CANIGO.

XERRAMEQUE ARTÍSTIQUES

UNA GRAN PENSADA

La gran pensada del novíssim marquès del Montseny i ja quasi antic president de la Diputació Provincial de Barcelona, de fer decorar el Saló de Sant Jordi per vuit pintors diferents, sembla que va endavant, i que si no els vuit artistes escollits, cinc o sis, treballen ja amb entusiasme per tal de què la seva obra respectiva resulti una pintura d'empenta.

Així ho desitgem nosaltres de tot cor, encara que tenim por de què d'empentes n'hi haurà, i no poques, per a poder harmonitzar degudament els diversos plafons dels quals es compondrà la grandiosa (per les seves proporcions almenys decoració) de la històrica sala.

Jo no sé perquè no han nomenat a la Diputació un director d'orquestra abans de tot; vull dir un home de seny, de coneixements i de bona voluntat, capaç de lligar (ei, artísticament!) els pintors que tenen fet l'encàrrec d'una pintura i de donar-los el to, per tal de què després d'haver treballat com uns negres, dels que treballen, i d'haver gastat un grapat de milers de *peles*, no resulti la tal decoració sumptuària un magnífic plat de samfaina en detriment de l'edifici que l'enclou, de l'art contemporani i dels mateixos decoradors.

Això de voler acontentar a tothom, no dona mai bon resultat, perquè està molt aprop de no satisfer a ningú. Jo ja sé que sóc un *quinto*, que no he tocat mai cap pinzell, com no fos per netejar-lo a algun pintor amic; però em sembla que, en el lloc del marquès del Montseny, hauria obert un concurs temàtic i de bocets entonats segons les llums de la sala, i hauria encarregat l'obra total a un sol artista, el que en resultés mereixedor per tots els conceptes, per tal de fugir dels cops de puny que es donaran, Déu no vulgui!, les pintures una volta fixades al seu lloc. Veritat que llavors, les trompades hi haurien estat a l'hora de concursar, però més valia així.

Estic segur que si el senyor Milà i Camps hagués esperat resoldre l'afar després d'ésser marquès, ho hauria fet com jo deia. Dona tant de seny i mesura un marquesat! Però, res, no ho era encara, i va atropellar-se una miqueta, desitjós de demostrar que a Barcelona hi havia vuit pintors decoradors de cap d'ala, com si diguéssim vuit *Rafelets*.

D'un a un, potser sí, però posant-los plegats, que voleu que us digui!, no ho creuré fins que ho veuré.

No sé perquè em sembla que s'arronçarà encara més d'un artista dels afectes al senyor marquès del Montseny, i que el nombre dels escollits s'haurà d'anar eixamplant una miqueta, que no pendrà part a l'obra cap dels nostres artistes teòrics i pràctics de l'art de la decoració, i que tot restarà reduït a penjar o clavar vuit quadros de grans proporcions als murs del Saló de Sant Jordi, al qual no hi ha hagut l'encert de cercar-li el seu pintor, un Puvís de Chavanès de la terra, per exemple.

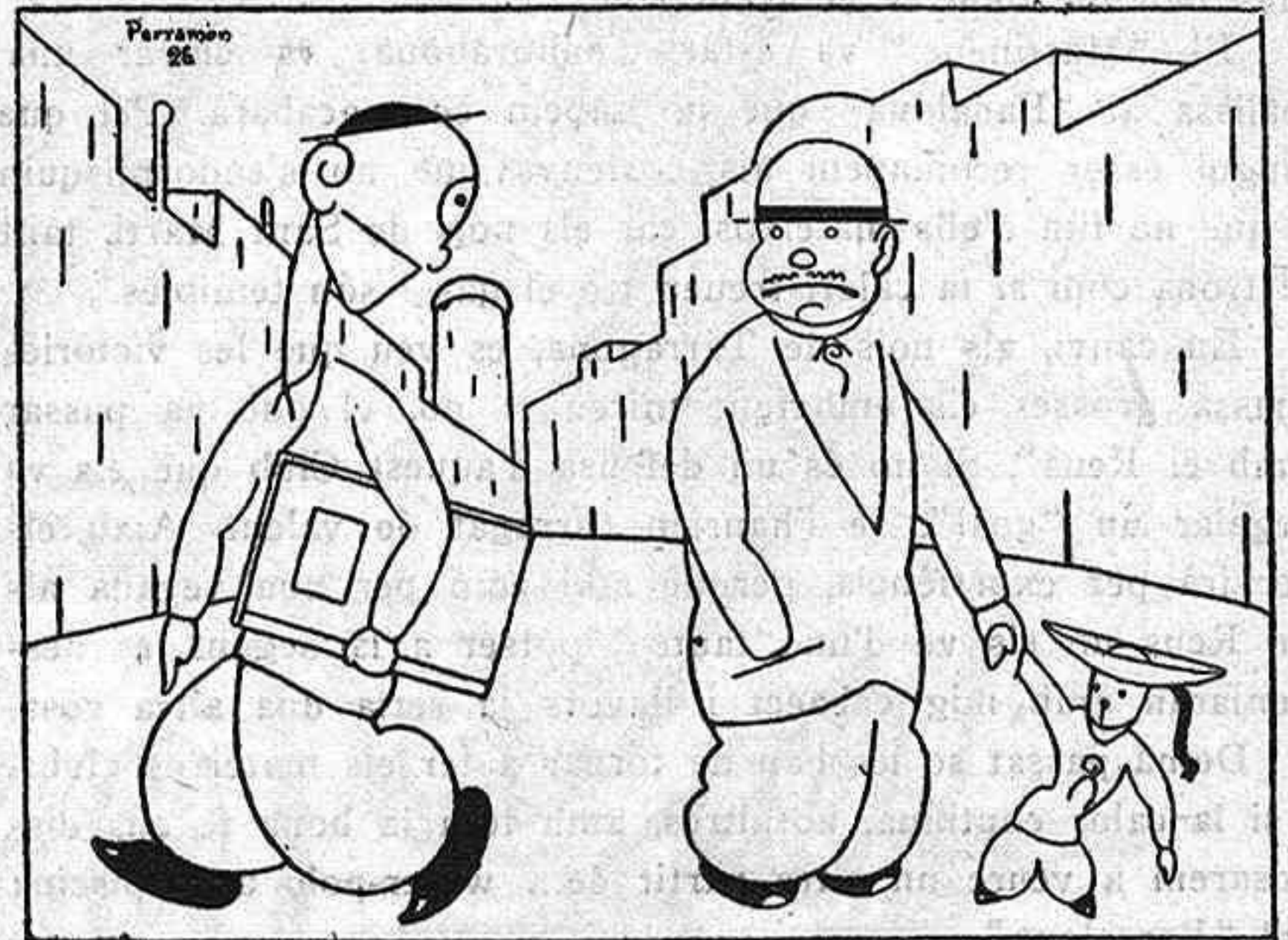
I consti que no he volgut dir la meva fins que tot ha estat dat i beneït, per a què no em diguessin esgarriacries.

C. ARBO

Detencions a París

Han estat detinguts, el dia 14 del corrent, els senyors Ventura Gassol, Pere Garròh, Martí Vilanova, J. Riera, J. Massot, Trulls, Cornudella, Picola, Miquel i Isern. També ha estat detingut el periodista català Rafel Ramis.

El dia abans, foren detinguts el compositor Josep Fontbernat, els periodistes Pere Guilanyà i Domènec de Bellmunt i el dibuixant Ramon Martí Farreres. Els tres primers foren posats en llibertat i el senyor Ramon Martí continuà detingut i, segons la premsa, ha estat enviat a Bèlgica.

UN SATISFET

—Ja tinc el Llibre de Vendes, senyor Ramon. Ara sols manquen parroquians que comprin!

ENTRE SORDS

—Que aneu a pescar?

—No. Vaig a pescar.

—Ah! Em creia que anaveu a pescar!

FUTBOL

Francament, encara que vàrem prometre que diríem alguna cosa dels partits oficials que es van jugar diumenge passat, com que no hi vàrem anar perquè teníem por de morir d'un bany de suor, en parlarem així, mig a les palpentes, perquè no sigui dit que volem fer el buit als desgraciats Clubs que han de jugar-se la promoció.

El "Martinenc" va estar d'enhorabona; va clavar una palissa al "Badalona" que no sabem com acabarà. Pel que pugui ésser recomanem als costenys que no s'endormisquin i que no fiïn d'ells mateixos, car els nois de Sant Martí, tant ti trona com si fa calor, treuen tto el gas i són temibles.

En canvi, als nois de Tarragona, es veu que les victòries massa grosses els embafen; mireu si no, el que va passar amb el Reus". Si no és un defensa d'aquest Club que els va regalar un "goal", se l'haurien carregat de valent. Això els servirà per experiència, perquè així com per una vegada als de Reus no els ve d'un "tanto", potser a la segona es despenjaran amb mig cabaect i llavors ja seria una altra cosa.

Demà passat se les han de tornar a fer els mateixos clubs, i si la calor continua, nosaltres, amb tota la bona fe ens disposarem a veure un altre partit de... water-polo a la piscina del "Barcelona".

Som així; també ens agrada a nosaltres la fresca.

NATACIO

Era bonic de veure com aquell bé de Déu de jovent, diumenge passat, a la piscina del "C. N. Barcelona", es tiraven de cap a l'aigua. Ho feien amb tanta afició, que es van batre tants records, que fins i tot ja n'hem perdut el compte. Fins les dones que hi van anar a lluir el seu "garbo" varen establir-ne de records.

Com així són les que van bé en aquesta època, i gairebé us assegurariem que demà passat hi tornarem a la piscina.

Quan menys per prendre un xic la fresca, que és el menys que es pot prendre en el temps que correm.

CICLISME

A França, com cada any, una colla de desgraciats van acabar diumenge una cursa ciclista que ha durat més d'un mes. Menys mal que aquest any, segons tenim entès, han passat talgun sdies que la fresca els ha afavorit, però el que és cap al final, ja els regalem la calor que els infeliços han d'haver passat.

I nosaltres, que ens queixem dels futbolistes perquè juguen cada diumenge una hora i mitjal

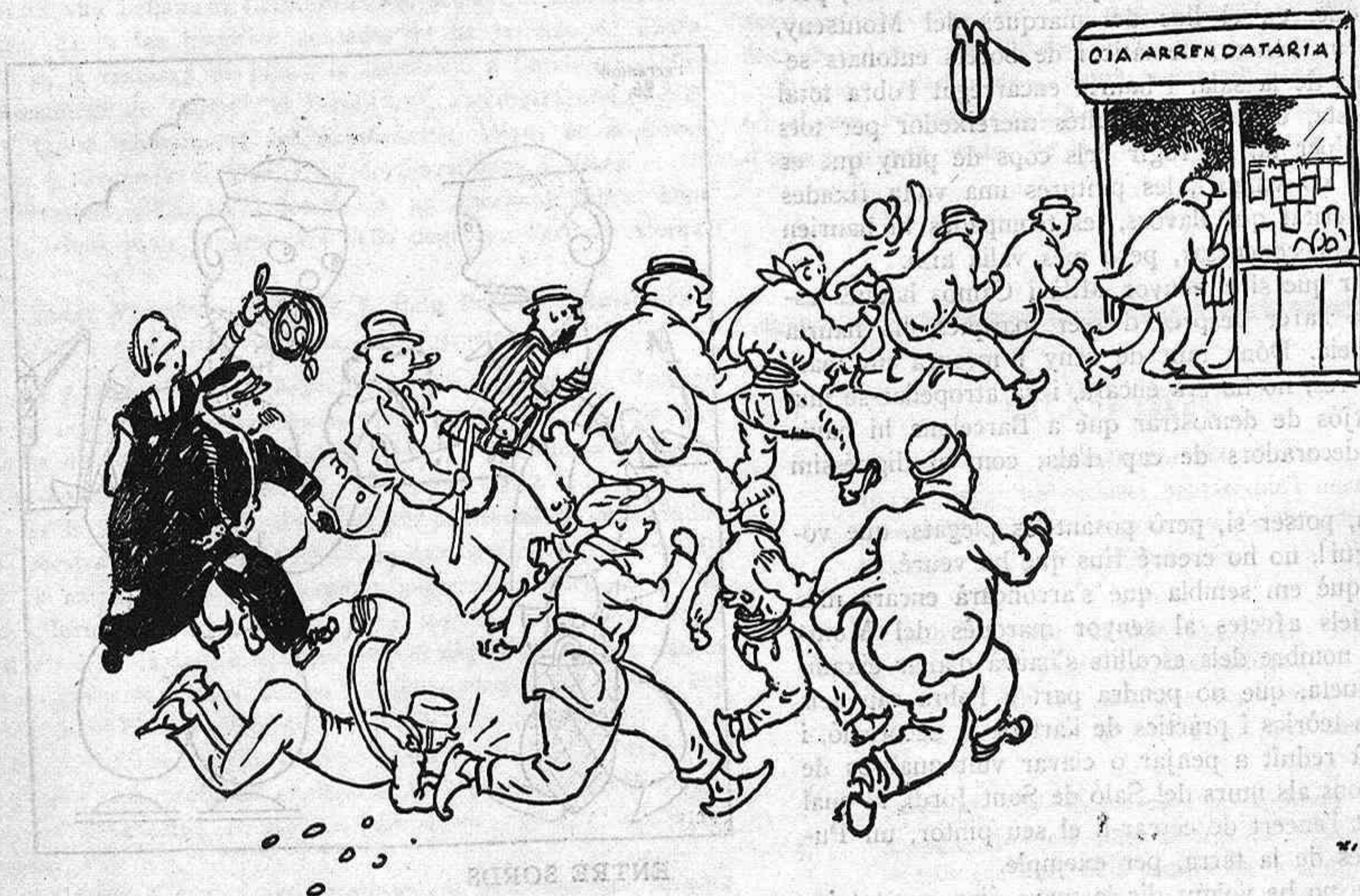
Ja tenia raó, l'àvia...

TEIXI

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT REVISAT

PER LA PREVIA CENSURA

PANORAMES CIUTADANS

Aspecte de qualsevol estanc des de la creació de la nova llei del timbre

CONTRA LA CALOR D'ARA

—Vostè és un fresc!
—El fresc és vostè!

TELO ENLAIRE

BARCELONA

La companyia d'en Manuel París ha estrenat una obra d'en Manuel Abril: "Se desea un huésped". En Manuel Abril és un dels homes que a Madrid no fan soroll. No pateix la mania exhibicionista, no es prodiga, no es fa retratar. Però és un dels esperits més subtils, més elegants, més selectes de la "villa y corte". Silenciosament, honradament, estudia i treballa. Poeta, crític i autor dramàtic, cal conèixer "Felipe Trigo y su obra"—crítica—, "Hacia la luz lejána"—poesia—, i "La princesa que se chupaba el dedo"—teatre—, per a tenir-lo en l'alta estima que el tenim nosaltres.

"Se desea un huésped" és una comèdia d'una fina comicitat, lograda amb una gran senzillesa de mitjans.

Molt bé la interpretació per part de la senyora Herrero, del senyor París, i dels altres actors quals noms sentim no recordar en aquest moment.

COMICO

Sembla que l'incansable Sugrañes ha decidit reformar la revista "Oui-Oui", o fer-ne una altra. Malgrat aguantar-se

encara l'obra en el cartell i donar gent, en Sugrañes vol servir cosa nova al públic. Això és de gran empresari!

A veure què serà el que ens prepara. Estem segurs de què aquesta vegada també haurem d'aplaudir.

OLYMPIA

Amb la cooperació de la cobla "Barcelona", la cantatriu Mercè Plantada i l'"Orfeó Català", s'ha celebrat l'homenatge al mestre Amadeu Vives. L'Amadeu Vives és una de les glòries de què més ens podem enorgullir a Catalunya. Avui, com ahir, és el primer músic de la península i un dels més estimats a l'estranger. Cal, doncs, que per ell siguin els aplaudiments més fervorosos.

BOSQUE

Ha debutat, com en anys anteriors, una gran companyia d'òpera. Entre els "terremotos" hi ha la Mercè Capsir i l'Antoni Marquès.

Sembla que fan gent i tenen èxit. Millor.

BOB

A la Banda Municipal ja comença a passar-li allò d'aquella dona que la fan anar d'ací i d'allà a fer feines.

No n'hi ha prou que molta gent pren als illustres mestres, per camàlics, amb la "placa" que porten al braç—"placa" de carboner ensems—, que toca a tot arreu i els músics comencen a estar avorrits.

No hi ha dret, senyors regidors, no hi ha dret!... Sobretot, ço de la "placa" o "chapa".

✽

El franc està, pobret, sofrint una malaltia greu.

Si no li donen injeccions nordamericanes, no sabem pas si es salvarà.

Veiem que no l'aixeca ni la Patrona de Lourdes.

✽

Víctima d'un accident d'aviació, ha mort a Barcelona l'ex tripulant del "Plus Ultra", el tinent aviador, senyor Joan Duran.

Descansi en pau.

✽

El cònsol d'Espanya a Perpinyà, comunica la mort a aquella ciutat d'una dama súbdita espanyola.

Ho comunica ara, i la mort ocorregué en 1922. Hem de felicitar al dit cònsol per la gran llestesa en comunicar-ho. Amb una mica més, se'n recorda de comunicar-ho quan ja tindrien temps d'ésser morts els fills, els néts i els bisnèts de la morta.

✽

L'alcalde ha anat a Suïssa per a agafar un xic de fresca i tornar més fresc del que era. Però s'ha trobat que ara també hi fa calor. Sabent-li molt de greu, el baró de Viver veu que haurà de tornar igualment fresc que ara, però no més.

Que no s'apuri. Això queda compensat per la gran frescura de l'alcalde accidental, senyor Ponsà.

✽

Diuen que el senyor Nebot acaba d'inventar un nou sistema d'empedrat, que aviat es posarà a la pràctica. Es només per a l'estiu. Cada pedra conté un dipòsit de gel capaç per a aguantar la fresca vint-i-quatre hores. Cada dia hom hi posarà gel, i Barcelona estarà sempre fresca. Aquest empedrat es col·locarà a tots, absolutament a tots, els carrers de la ciutat.

Cada començament d'hivern, tota la ciutat serà desempe-drada i empedrada de nou amb els adoquins o asfaltats que hi ha ara. Cada començament d'estiu serà novament desempe-drada de nou amb els adoquins, sistema Nebot. Barcelona és prou rica per a poder fer això; és més, això serà un sistema de gastar diners, puix que ara ja n'hi han tants que no se sap on posar-los.

Quin home, el senyor Nebot!

✽

Sembla que el senyor del Río i el senyor Nebot s'han molestat. El fet és que el senyor Nebot fa totes les obres de Barcelona, i el senyor del Río se n'ha engelosit.

No sabem per què ha d'ésser així, el senyor del Río! Que no sap que el senyor Nebot és l'home més savi i més artista, l'home més gran del món? Tot el que faci el senyor Nebot serà insuperable (prova: la Plaça de Catalunya i la seva

iont-abeurador), i tot el que facin tots els altres junts, al costat de ço seu, no valdrà res. Això és evident, evidentíssim!

✽

Es parla molt—i d'una manera oficiosa—d'un pròxim Parlament espanyol. La dificultat està en la constitució. Donat l'estat de les coses, això és evident!

Ens han dit que una comissió ha marxat a Roma per a estudiar la manera com en Mussolini ha format el Parlament italià.

✽

Això de l'impost de l'aviram, caça i ous, ha portat cua. L'Ajuntament suprimeix el concert que tenia amb una empresa, i intenta cobrar directament l'impost. Però ve l'empresa, representada pel seu advocat senyor marquès d'Olèrdola—company ideològic del senyor baró de Viver—i vol de nou el concert. Veurem com acabarà.

Ja sabem que l'Ajuntament és un galliner. Però voler un concert de l'aviram en aquest galliner, és massa!

✽

Això de França resulta una mena de broma política, com més esforços es fan per a salvar el franc, el franc més baixa; com més se l'ajuda, pitjor li va. Per aquesta qüestió, en mig any ja han dimitit deu o dotze governs.

El Govern que hi havia, que era la darrera esperança i el que més esforços ha fet, també ha caigut. El franc gairebé ja està a l'altura del marc, a l'última fase de la seva ruïna.

Què passarà, en aquest pas?

No ho sabem, però no voldríem ésser en el cas d'ells.

Creiem que es tracta d'un càstig per la pèrdua de la llibertat i la democràcia francesa.

Horta: Teniu condicions, però encara no heu reeixit. Us cal estudiar. — P. 18: Sí, pot anar. — A. P.: Els vostres dos dibuixos, no estan gens malament. Segurament els publicarem.— Sart: No, aquests no que no poden anar, de dibuixos.— E. P.: Ens va bé. Anirà. — J. T.: Per causes ben alienes, no podem parlar més d'aquesta qüestió amb motiu de l'aniversari. — J. P.: No. Continueu fent coses que no poden aprofitar. — Emebe Zeta: Certament, no necessitem els vostres consells. Us els podíeu estalviar, perquè ja podíeu pensar que no en farem. — J. R. B., de S. S. de N.: Us diem el mateix que diem a J. T.. — S. M.: Anirà. — Fra Granota: Ens va bé, la vostra granota. Anirà. — A. B. N. (M. de la P. C. i P.): No, de cap manera pot anar, el vostre crit. Es un jnsult, que no podem publicar. — R. X., de Ll.: Bé la vostra poesia. — J. A. de R.: Massa sentimental. — V. de L. G.: Bé, Ja sabeu que les vostres coses ens plauen. — M. D. de R., de C.: No podem admetre res d'una persona que escrigui a les dues cares del paper. Per aprofitar-ho ho hauríem d'escrivir-ho de nou, i tenim altra feina. Sense llegir-ho, doncs, va al cove. — J. D.: El vostre article, "Escudella de ciutat", no està pas gens malament. Però; no ens acaba de fer el pes. — F. P. B., de V.: No està prou bé. — Bagiquet: Aquest cop no heu tingut prou sort. La vostra prosa us ha sortit no tan reeixidora com les altres. Que hi farem! Tot-hom, un cop o altre, esguerra alguna cosa.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELEFON A. 4115

NOVÍSIMO ARTE DE AMAR

Por el Dr. KÖENHLY
Un tomo 8.º Ptas. 3'50

Mapas Michelin

ESPAÑA

- Números 1. — CORUÑA - OVIEDO.
» 2. — SAN SEBASTIÁN-SANTANDER.
» 3. — PIRINEOS (Agotado)
» 4. — VIGO - ZAMORA.
» 5. — SORIA - ZARAGOZA.
» 6. — BARCELONA.
» 7. — CÁCERES - BADAJOZ
» 8. — MADRID.
» 9. — CASTELLÓN - TERUEL.
» 10. — CIUDAD REAL.
» 11. — ALICANTE - VALENCIA.
» 12. — CÁDIZ - SEVILLA.
» 13. — MÁLAGA - MURCIA.

Precio de cada mapa: Ptas. 2

NUEVO MAPA DE CATALUÑA

ESCALA 1 : 400.000

Pesetas 2

F. GIRBAL JAUME

PRESONS D'EUROPA

Primera sèrie:

Les Presons de Barcelona

Pesetes 2

En premsa: **SEGONA SERIE** Sortirà d'aquí pocs dies

ULTIMAS NOVEDADES

ALBERTO INSÚA

La mujer, el torero y el toro

(NOVELA)

UN TOMO 8.º

Pesetas 5

PEDRO MATA

Más allá del amor y de la vida

(NOVELA)

UN TOMO 8.º

Pesetas 5

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

SANT JAUME MATAMOROS

—Carai! M'han guanyat per mà. Aquest any, no hi ha res a fer!